

מחוסרת זמן להקרבה, הרי הלקחה פוטרת אותה. הרי מבואר, שלקוח פוטר גם קודם שהוא ראוי להתעשר, שהרי מחוסר זמן אינו ראוי להתעשר, כאמור במשנה ליקמן נז א?!

אמר ליה רבי אלעזר לרבי שמעון בן אליקים: זו – ברייתא זו אינה משנה.

אמר קרא "תעשה לשורך" למד, שבשעת עשייה מייעט הבתווב.

איתיביה רבי שמעון בן אליקים לרבי אלעזר, מהא דתנייא:

הלקוח חל על מחוסר זמן. כלומר, אף אם קנה את הבהמה קודם יום השמיני שהיא

במעשר בהמה שאינו טובל, ואין כאן שום אייסור על גוף הבהמות, אלא מצוה בעלמא היא דרמיא אקרקפתא דבעל הבית, לא שייך לומר כלל סברות הריב"ם, דכיוון שחלה כבר מצוה אבל הבית,תו לא פקעה גם מעל הלוקח ועדין היא רוכצת כמייקרה, דמאי שיטיטה דלוקח למצותה שהיוו אקרקפתא דמויר, הלך לעולם כשהוא קונה בהמה בין קודם זמן חיבורו בין אחר זמן חיובו, צריכה לחול על הלוקח מצות מעשר מחודש, לפי שעכשו נעשית הבהמה שלו, ונמצא שבמעשר בהמה אין מקום לחלק מכה זה בין לפני זמן חיבורו ובין אחר זמן חיובו. [וכבר נתבאר בתחלת פרק זה, דמה שנקט הדבר אברהם, שמעשר בהמה כיון שאינו טובל אינו כלל דין בחפצא, אלא מצוה דרמיא אקרקפתא בגרא, יש לו מקוור נאמן מתספות ברכא בתרא פא א גבי בכורדים, ראה שם].

ד. כתוב בדבר אברהם [חלק א סימן כה אות ה]: הוא דבשעת עשייה מיעט הכתוב יש לפרשו בשני אופנים:

האחד: משעה שנראה למעשר ואילך נקרא תמיד שעת עשייה כל זמן שהוא מחייב במעשר.

השני: שעת עשייה מיקרי רק זמן התחלת החיבור, דהיינו, השעה הראשונה שבה נראה להתעשר, שהיא שעת לידה, או שמנת ימים דנפקא מכל מחוסר זמן. וראה שם הנפקא מינה בזוה.

mirorah בתבאות דגן, מכל מקום פטרה התורה בלקוח, וזה נגד סברת הריב"ם?

ובטורי אבן [ראש השנה ח א ד"ה עשר] הקשה על הראב"ם: כיון דאיתקשו מעשר בהמה ומעשר דגן בקרוא ד"עשרה תשער בשתי מעשרות הכתוב מדבר" [כמוואר לעיל נג ב], נימא ליתן את של זה בזוה ואת של זה בזוה, וכך דבמעשר דגן לקוח פוטר קודם של חותת מעשר, הכי נמי יפטור במעשר בהמה, וכמו שבמעשר בהמה פטור לאחר שלח, הכל נמי במעשר דגן! ? וראה שם מה שכתוב בזוה.

ובדבר אברהם [חלק א סימן כה אות ד ד"ה ולכארוה] כתוב על קושיות הטורי אבן: שאין עניין המירורה במעשר דגן, ושעת עשייה דמעשר בהמה דמיין זה לזה, וליכא למילך מהודי. דבריאו דברי הריב"ם הו: דעתינו הפטור של לקוח הוא, שאינו יכול לחייב את הלוקח, דודק א "תבאות זוועך" מיטבל ומתחייב במעשר, אבל לוקח אינו מתחייב, וכל זה הוא בלוקח שאינו ממורתה, שאיסור טבל צריך לחול עליו עצשו ביד לוקח, אבל כשנחמיר ביד בעל הבית וכבר נאסר, אין אותו איסור נפקע במכירה, שהרי אין עניין הלקיחה לרשותו צריך לחייב עצשו, אלא הוא אסור ועומד כבר, ולא בא עניין פטור הלוקוח אלא שלא יכול איסור מליקחה ואילך, ולא להפקיע איסור יישן. וזה אינו שייך אלא במעשר דגן טובל, וחול על התבואה איסור טבל, שכן שפיר יש לומר, דאיסורה מעיקרה של חל על התבואה עדין רובין גם עצשו, מה שאין כן